

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 1. De diffinitione pensionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

illud consequatur, & postea resignet reservata pensione super eius fructibus, potest illam habere, quia si potuit retinere totum beneficium, ergo & illius partem, scilicet pensionem, cum idem iuris sit de toto ac de parte.

Nam hæc ratio nihil valet, pensio etenim non est pars beneficii, sed ius quoddam separatum, & formale de per se distinctum ab ipso beneficio, ut supra dictum est, numero 49. & contrarium videtur tenere ipse Rebuffus, d. m. de dispensatione super defectu natalium, n. 83.

In dispensato tamen ad beneficia in plurali, pro ut Gigas loquitur, erit vera ista sententia alia ratione, nempe, quia effectus illius dispensationis non extinguitur in 1. Oldradus consilio 215. Traguellus supra, numero 38. & Nauarrus consilio 26. de prebendis, atque ideo virtute talis dispensationis poterit obtinere pensionem sibi reservatam in resignatione, iuxta dicta.

Sed an Episcopus possit cum illegitimo dispensare ad pensiones, sicut potest ad beneficia simplicia, capit. primo, de filius presbyterorum in 6. de quo infra 7. parte cap. secundo, existimo indistincte quod sic, dummodo non sit super beneficio paterno, propter decretum Concilii session. 25. de reformat. capit. decimoquinto. Quamvis Gigas questione 17. distinguat, quod in casibus in quibus potest illam imponere, potest dispensare, in aliis vero non, quem refert Rebuffus d. tit. de dispensatione super defectu natalium n. 7. & sequuntur Quintanaduennas d. lib. 1. c. 6. num. 6. & Zechus d. cap. 1. n. 9.

Ultimo inferri videtur pensionem non facere spoliū, nec pensionarium, iure prohiberi testari de redditibus pensionis, &c. cum non sit beneficium Gigas questione 52. Conarruinas in capit. cum in officiis, numero sexto ad fin. de testament. Quintanaduennas libro secundo Ecclesiastico, numero 7. Menochius de arbitrio casu 172. in additione, num. 12. & 13. & Zerola in praxi Episcopali 2. part. verbo pensionarius §. 25. & verbo spoliū, §. 15. Bursatus consil. 178. ex numero 27. ad 37.

Nihilominus tamen verius est, quod pensio æquiparatur beneficio in materia spoliarum & facultatis testandi, & disponendi de redditibus, ex quo datur loco beneficii, ut per Reduanum de spoliis Ecclesiasticis, §. ex his, & de rebus Ecclesiæ rubric. 33. questione prima ad finem. Nauarrus de redditibus quest. 1. monito 32. numero 2. & 3. & de spoliis §. numer. octavo. per constitutionem Py quinti, quam ibi explicat, & Molinam de iustitia. 1. tomo tractatione 2. dispensatione 145.

§. 1.

De diffinitione pensionis

SUMMARI A.

Diffinitio pensionis tradita per Gigas, numero 162. quæ parum differt a diffinitione Corrasii numero 163.

Defenditur ab impugnationibus Rebuffi, numero 164. non placent diffinitiones Gambari, & Rebuffi, numero 165.

Diffinitio Gigas, displicet. Nauarrus, n. 166. eius diffinitio quæ non placet, n. 167.

Diffinitio Vgolini, n. 168. & Toleti, n. 169.

Melior diffinitio, num. 170.

Pensionarius tenetur pro rata soluere subsidium & excusatum, & alia onera imposita respectu fructuum, n. 171. nisi pensio sit reservata libera, & exempta ab omni onere, n. 172.

Exemptio in subsidio, & excusato solum durat pro illo quinquennio, n. 173.

Resolutio Rota, n. 174.

Contributio subsidij, & excusati per pensionarium fieri debet habita ratione veri valoris beneficii, & quantitatis quam titulus soluit, numero 175. 176. & 177.

Dimisso beneficio non tenetur quis ad solutionem pensionis, nec ad cautionem bancariam promissam, etiam si ei consenserit, & se obligaverit in forma camera, & in iuramento, n. 178. & cessat obligatio fideiussorum, n. 181. & etiam si resignatio sit nulla si resignatarius possidet, n. 182.

Resolutiones Rota, n. 179. & 180.

Intrusus & possidens beneficium sine titulo tenetur ad solutionem: pensionis enim non verum titulum habens, dict. numero 187. Permutans, & optans bona retento titulo beneficii tenetur ad pensionem, num. 183.

Resignans tenetur ad soluen. pensionem stante clausula, quod non possit resignare in fauorem alicuius, nisi facta pensionario intimatione, ac facta obligatione per resignatarium, n. 184. & 185.

Stante clausula, quod alias resignatio censeatur facta in fauorem pensionarij nihilominus, resignatio est valida si ille non egit ad beneficium 186.

Huiusmodi clausula non solet hodie concedi, nisi in pensionibus pro Palatinis, numer. 187. ubi ponitur clausula.

Beneficio vacante, pensio secunda est ex fructibus ab æcono, num. 188. & sequestrato beneficio a sequestro, n. 189.

Pensio soluenda est inter antecessorem, & successorem in beneficio pro rata temporis, quo quis possidet, & gaudet fructibus, n. 190.

An successor in beneficio teneatur soluere pensiones decursas tempore antecessoris, nu. 191. usque ad 202. resolutur, teneri, si facta fuerint diligentia contra predecesorem, alias non, de stylo Rota licet in rigore, & puncto iuris teneatur, licet non factis diligentis.

Sufficiet facere diligentias contra heredes, & bona predecessoris, n. 203.

Pensionarius tanquam creditor præfertur Ecclesiæ Cathedrali in Pontificali, & ornamentis pro pensionibus debitis ab Episcopo defuncto, numero 204. & 205.

An pensio constituta super fructibus, & distributionibus præbende, pro tempore vacationis seu quo beneficiatus non lucratur, sit soluenda à capitulo, num. 206. usque ad 220.

Supposita parte affirmatiua, an obligatio soluendi pensionem, incumbat solum capitulo, an vero etiam singularibus de capitulo, pro parte quam percipiunt, n. 221. usque ad 225. ubi distinguitur.

An excommunicatus seu suspensus, qui non percipit fructus beneficii, teneatur de suo soluere pensionem an vero sit soluenda ex fructibus, n. 226. usque ad 230. resolutur soluendam ex fructibus.

Excommunicatus tenetur ratione beneficii recitare licet non percipiat fructus, n. 231. & 232.

Pensio debet solui in loco beneficii, nisi aliud in reservatione expressum sit, n. 233.

Si pensionarius, aut eius procurator, non esset ibi aut alius in loco destinata solutionis, pensionem debens non esset in mora sen culpa, num. 234. quamvis ad sciendum utrum ille reperitur, quia erat forensis deberet fieri proclama, & ad effectum clausula sine retardatione depositum, num. 235.

Pensionarius praefertur in fructibus benef. quibusvis creditoribus, num. 236.

Habens beneficium pensione gravatum non utitur beneficio capit. Oduardus quo ad pensionem, numero 237.

In restitutione fructuum facienda per condemnatum, habenda est ratio, & detrahenda quantitas pensionis antiquae soluta, licet non illius quam ipse consensit, num. 238.

Pensio extinguitur morte pensionarii, num. 239. nec potest transferri nisi quando adest clausula transferendi, num. 240.

Clausula transferendi, non censetur per quascunque clausulas generales concessa, nisi speciali mentione facta num. 241. & a solo Papa concedi potest, numero 242.

Clausulam facultatis transferendi, & formam huiusmodi translationis qui ponunt, num. 243.

Huiusmodi translatio, iuxta clausulam facultatis fieri debet coram persona in dignitate Ecclesiastica constituta, & potest fieri coram Canonico Cathedralis Ecclesiae, num. 244.

Non potest fieri coram Canonico Ecclesia Collegiata, numer. 245.

Potest fieri per procuratorem, num. 246.

Clausula transferendi, intelligitur de prima dumtaxat, num. 247. ubi ponitur Decis. Rota, sicut etiam facultas retinendi pensionem, non obstante matrimonio intelligitur de 1. nu. 248.

Per translationem inuvalidam non consumitur facultas transferendi, num. 249.

An licet facultatis transferendi debeant praesentari coram iudice, remissive, num. 250.

Pensio etiam transferitur in alium de consensu pensionarii, & eam soluentis autoritate Pape num. 251.

Transferitur etiam in vim privilegiorum militum S. Petri, & S. Pauli, & aliorum officialium, n. 252.

Sed ista privilegia sunt reuocata per Pium 5. num. 253. privilegium Lauretatorum, num. 254.

Per translationem extinguitur prima pensio & noua creatur, n. 255. resol. Rota, num. 256.

Alia resolutiones Rota. 257.

In translatione pensionis, non habet locum regul. de infirmis, numero 258. nec constat de publican. numer. 259.

Alia de materia translationis remissive, n. 260.

Pensiones reservatae in persona, & capite unius, ad commodum tamen alterius, per cuius obitum expirant, n. 261. cum seqq. resoluitur expirare pro morte utriusque.

Reservatarius in cuius persona fuit pensio reservata an possit valide eam transferre, & cassationi consentire, etiam sine consensu eius in cuius commodum est, num. 268. & 269. resoluitur affirmative.

Probatio ad cuius commodum, & contemplationem sit pensio reservata, sumitur ex libro dataria, num. 270.

Decis. Rota num. 271. & 272.

Vltio quod pensio non est beneficium, oportet videre quid illa sit, & quidem Gigas questio. prima, num. primo. ex Cardin. & Imola eam sic diffinit, quod est certa portio ex aliqua mensa vel beneficio, ex

causa ad tempus non in perpetuum separata, quae diffinitionem sequitur Zechus de beneficiis & pensionibus cap. 11. num. 1. aliquibus additis. Et parum differt ab ea quam tradit Corraus de beneficiis. 1. parte cap. 4. num. 6. nempe quod est moderata quaedam portio ex redditibus beneficii, autoritate superioris ad tempus separata per modum quantitatis, & cum causa alteri assignata.

Sed illa diffinitio non placet t. Rebuffo, de pacificis possess. num. 112. alias 96. 1. ex eo quod non convenit pensioni perpetuae, quae constituitur vicario perpetuo, vel alteri: sed respondetur, quod ista non est pensio de qua agitur in proposito. Secundo, quia convenit aliis a definito, nempe quae datur in titulum beneficii, & tamen non est pensio, prout hic accipitur, sed ut inquit Gigas ibi numero 5. per illud verbum, ad tempus, diffinitio ista non convenit beneficio, quod regulariter est perpetuum.

Ex aliis etiam eam impugnat Gambarus de officio legati lib. 6. a num. 9 quae tamen non multum virget, & eius diffinitio quam ibi tradit, numero 12. non est bona, sicut nec ea quam tradit Rebuffus supra, num. 113. alias 97. cum qua concordat diffinitio Ioannis Nicolai Delphin. de iure patronatus, libro 1. num. 61.

Adhuc tamen praedicta diffinitio displicet Nauarro t. conf. 63. num. 6. de simonia, & in manuali cap. 23. num. 111. ex eo quia convenit etiam stipendiis, quae constituuntur etiam laicis, ex fructibus mensae vel beneficii, ulterius, quia sicut beneficium non est fructus qui percipiuntur ex illo, sed ius illos percipiendi, pensio non est certa portio fructuum, ita mensae vel beneficii, sed potius ius percipiendi illam.

Vnde ipse aliter diffinit dicens, quod pensio Ecclesiastica prout in hac materia capitur, est ius non temporarium, sed spirituale aut spirituali annexum, non antecedenter, ut ius patronatus, sed dependenter aut consequenter, instar beneficii. Sed reuera ista diffinitio in parte videtur superflua, seu prolixa, & in parte diminuta.

Vgolinus vero de simonia t. tabula prima de simonia genere cap. 28. §. 3. num. 3. sic diffinit, quod pensio haec, est ius quoddam spirituali annexum: quo quis pecuniam seu fructus ex beneficio aliquo Ecclesiastico consequitur.

Et Cardinalis Toletus in summa t. libro 5. capite 82. sic describi posse ait, quod est ius percipiendi fructus ex alieno beneficio, in qua diffinitione comprehendit pensionem spirituales, & temporales.

Ex quibus diffinitionibus praesertim Gigantis, t. Corraus, Nauarro, & Vgolini potest confici melior diffinitio, dicendo, quod est ius spirituale seu illi annexum instar beneficii percipiendi certam portionem ex fructibus mensae vel beneficii ad tempus. Quae diffinitio declaratur, & comprobatur ex supradictis.

Ex qua diffinitione inferitur primo, quod cum pensio apponatur super fructibus, & redditibus beneficii, pensionarius tenebitur pro rata pensionis, soluere subsidium & excusatum, & alia onera imposita respectu fructuum beneficii, Gigas questio. 38. 59. 66. & 90. & consilio 117. seu responsio octavo, de pensionibus. Rebuffus de pacificis possessoribus numero 138. alias 120. Gambarus de officio legati libro sexto, questione 5. ex numero 207. Nauarrus consil. 1. de Ecclesiis adificandis V. clausula de iure emphyteut. questione. 17. num.

17. numero 9. Ioannis Garcia de expensis, & meliora-
uonibus capitulo 11. numero 58. Mohedanus Decis. 4.
de locato alias 234. Putius 386. libro 2. Marche. de
commisso. parte 2. capite 4. de commissione appellatio.
numero 49. qui ait, quod cum pensionarius ad ea
onera teneatur pro concurrenti quantitate, rector
illa soluens retentione pro rata uti poterit, De-
cius consilio 156. Caccialupus, questione 17. nec eius
occasione debet dari clausula sine retardatione so-
lutionis pensionis, &c. & Rota Decis. 298. num. 2. p. 1.
diuersorum, & in Asculana pensionis de qua infra nu-
mero 174.

Quod procedit nisi pensio sit referuata libera,
& exempta ab omni onere, & quia tunc onus per-
tinetur in totum ad rectorem seu titularem bene-
ficij, Gigas dist. questione 38. 59. & 90. & d. Conf. 117.
seu respons. 8. Nauarrus Ioan. Garcia, & Marche. su-
pra de qua clausula vide Gambayum supra a numero
216. Mohedanus d. Decis. 4. & Putius. d. Decis. 4.
386. & Flam. Paris. de resignatione lib. 2. questione 2.
num. 135.

Quæ tamen exemptio in subsidio, & excusato, so-
lum durat pro illo & quinquennio, nam in frequenti
solet derogari huiusmodi exemptionibus, & clausu-
lis in concordia, quæ sumitur inter Regem, & sta-
tum Ecclesiasticum & confirmationem illius, vt in
vna Toletana pensionis siue excusati, 20. Nou. 1581.
coram D. Cantucio, quæ est secunda parte diuersorum
Decis. 161. quæ est videnda in proposito.

Et alias in vna Asculana pensionis 17. Februarij
1586. coram D. Pamphilio fuit resolutum: Pensio-
narius teneatur contribuere pro rata sue pensionis in oneribus
per religionem Hierosolymitanam impositis super
fructibus, super quibus est referuata ex Gigante, dict.
questione 59. non obstante clausula exemptionis ab
omni onere, quia hac exemptio fuit sublata per constitu-
tionem Gregorij 13. ut in d. Toletana excusati, &c.

Pensionarius autem, quatenus & teneatur ad con-
tributionem subsidij, & excusati, ea fieri debet. habita-
ratione veri valoris beneficij, & eius quantitatis,
quam titularis reuera soluere tenetur iuxta moder-
nam taxam factam pro exactione subsidij, & excusa-
ti, ita fuit resolutum in vna Salaminiana prætensi
defalcis subsidij, & excusati, 12. Maij 1595. coram D. Se-
raphino, & patet ex breui subsidij Pij 5. 21. Maij 1571.
ubi sic habetur: laqz qui n. fructus reddunt, & pro-
uentus, iura, obuentiones, emolumenta sibi loco pensio-
num annuarum, ac etiam pensiones annuas sibi super si-
milibus fructibus, redditibus, & prouentibus, iuribus, ob-
uentibus, emolumentis, & distributionibus, etiam sub
quibusvis exemptionibus, & immunitatibus a similibus
vel dissimilibus oneribus genere referuatas, & assigna-
tas habentes, & percipientes pro Rata veri valoris Ec-
clesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum su-
per quibus pensiones huiusmodi referuata, & assignata
fuerant, contribuere teneantur. Nec huic contradicit
Gigas consilio 119. seu responsio 10. de pensionibus, & quæ-
uis commissarius generalis harum gratiarum, ali-
ter seruet, nempe præcipiendo defalcari iuxta valo-
res factos in qualibet dicecesi, & milliaria, ad eam
spectantia.

Secundo ex dicta diffinitione & inferitur, quod
cum pensio imponatur super fructibus & redditibus
beneficij, illo dimisso siue per resignationem et-
iam ex causa permutationis, siue per optionem, siue
per affectuonem alterius incompatibilis, vel alias,
non tenetur quis amplius ad solutionem pensionis,
nec ad cautionem Bancariam promissam, nisi rema-

neat in detentatione, etiam si ei consenserit, & se
obligauerit in forma camerae & cum iuramento ad
eam soluendam. Gamburius dist. libro 6. 8. & 9. qua-
stione, ex num. 405. & 421. Mandos. d. signatura gratia
titulo de pensionibus, versiculo, quia resignans benefi-
cium, & sequenti. Mohedanus Decis. prima de renunti-
alias secunda, & Decis. 14. de locato alias 295. Bur-
satus consilio 361. libro 4. & Flam. Paris. dicens com-
munem de resignatione libro 1. questione 8. & libro 6.
questione 2. numero 148. & sequentibus, & libro 10.
quest. 8. num. 26. & 27. & Gigas questione 63. numero 1.
& 2. & Gonzalez gloss. 34. a num. 45.

Et ita in vna Prænestina & Senens. pensionis 10. 179
Ianuarij 1558. coram D. Quiroga fuit resolutum. Ob-
ligantem se in forma camerae de soluenda pensione im-
posita super beneficiis per eum obrentis, non teneri ad
solutionem pro beneficiis, post obligationem resignatus,
quia obligatio est facta propter fructus beneficiorum.
Roma. consilio 417. Tiraquellus in tract. cessante
causa verbo promissionis num. 217 parte prima.

In qua tamen causa coram & eodem 20. Maij, & 180
prima Iulij eiusdem anni fuit resolutum: Quod quæ-
uis non licet constituere pensionem priuam sine aucto-
ritate Papa, nec augere Decius Consil. 141. potest
tamen qui resignans beneficium, super quo erat imposi-
ta pensio, obligare se post resignationem ad soluendam
pensionem, quia non prohibetur quis fideiubere pro alio,
& obligare se pro re aliena, &c. Refert, & sequitur
Flam. Paris. d. lib. primo quest. 8. numer. 16. & 17.

Quæ illatio ampliatur primo, & vt etiam cesset
obligatio fideiussorum datorum Mohedanus Decis.
6. de locato alias 137. Flam. Paris. d. lib. 1. quest. 8. nu-
mero 10.

Secundo ampliatur vt procedat & etiam si resi-
gnatio sit inualida, & nulla si resignatarius possidet
Mohedanus Decis. 30. de renunti. alias 216. Bursatus
supra num. 25 & Flam. Paris. d. quest. 8. num. 44. nam
& intrusus, & possidens beneficium sine titulo, ex
quo percipit fructus, super quibus pensio est referu-
ata, tenetur ad eius solutionem, non autem benefi-
ciatus verum titulum habens Gigas consil. 138. seu re-
sponsio 29. Bursatus supra n. 19. Rota Decis. 699. num. 1.
parte 1. diuersorum. limitatur tamen vt non procedat,
quando quis retento titulo beneficij, super cuius fru-
ctibus pensio est imposita, permutat eius bona pro
aliis bonis seu præbendis, quæ subrogantur in lo-
cum bonorum dimissorum, nam is tenetur ad pen-
sionem, vt fuit resolutum in vna Valisoleana pensio-
nis 1. Ma. 1602. coram D. Pamphilio & tradit Gonzalez
d. gloss. 34. n. 48. sicut qui retento primo tit. Canoni-
catus, & præbendæ optaret alia bona pro præbenda
temporali Gigas quest. 63. numero 3. & 4. & Gonzalez
supra num. 46. & 47. & concludit quod dicitur 5. parte
cap. 1. numero 469.

Limitatur tandem vt non procedat, & quando in
referuatione pensionis est clausula, vt is qui pensio-
nem consensit, non possit in fauorem alicuius bene-
ficij resignare, nisi prius facta pensionario inti-
matione, ac facta simili obligatione per resignata-
rium, de soluenda pensione cum omnibus, & singu-
lis clausulis, & cautelis, &c. Quam clausulam sæpe
concedi solitam attestatur Mandos supra, quem refert
Flam. Paris. d. lib. 6. quest. 2. n. 148. stante huiusmodi
clausula ex qua resignatio aliter facta non valeret in
præiudicium pensionarij. Sicut alienatio Trei specia-
liter hypothecata cum pacto de non alienando, non
valet in præiudicium creditoris. l. si creditor. §. fin. ff. de
distra. pignorum. l. fin. tit. 5. part. 5. Ioan. Gutierrez in

l. nemo potest ff. de legat. 1. ex num. 28. Crescen. Dec. 1. de Pignor. & plures relati per Valdes in additio. ad Rodericum Suarez in l. post rem indicatam in declaratione legis regni 1. limitatione num. 5. & 13. Resignans teneatur adhuc ad soluendam pensionem, ac si non resignasset, & insuper in d. clausula solebat addi quod alias resignatio censetur facta in fauorem pensionarij, vt per Flam. Paris. li. 3. quest. 4. qui recte ait, quod nihilominus resignatio facta absque predicta intimatione, est alias valida, si ille cui facienda erat intimatione, non egit ad beneficium, vt fuit resolutum in vna Abulen. Archipresbyteratus de mense Nouembris 1555. coram D. Frantucio, vt habetur Decis. 232. diuersorum, in manuscriptis, ad legem filio praterito ff. de iniusto rupto, & Puteum Decis. 8. lib. 2.

Sed hodie huiusmodi clausula non t. solet concedi, nisi in pensionibus pro Palatinis, & aliis gratis Pontifici, in quibus apponitur sequens clausula amplissima: *Quodque tam ipse, N. quam quicunque alij in dicto Canonatu, & prebenda quomodocunque, successores pro solutione pensionis per presentes reseruata, & pro indentate, & releuatione. A. pensionarij, & translatarij predictorum sese ac suos heredes, & successores suaeque & eorum bona, quaecunque ac fructus, aliaque huiusmodi in ampliori forma camere Apostolica. N. videlicet ex nunc successores vero quilibet predicti infra bimestre a data prouisionis tam ordinaria, quam Apostolica auctoritate, cui quam facta computandum valida, & efficaciter obligare, ac cautionem Bancariam idoneam ad arbitrium. A. & translatarij predictorum sufficientem ad Triennium duraturam & 3. quoquam anno, & per sex menses ante finem eiusque Triennij, quoad reseruatio pensionis per presentes reseruata predicta durauerit, renouandam in curia predicta, & propterea duos vel plures Romana curia officiales, vel alios fideiussores ipsam curiam actu sequentes idoneos, qui etiam cuicunque N. & successorum predictorum obligationi huiusmodi prorsus accedentes vti principales, & in solidum sese ac suos heredes, & successores suaeque & eorum bona quaecunque ac fructus aliaque huiusmodi in eadem forma camere Apostolica efficaciter omnino obligent, ac ipsis officialibus seu fideiussores aut Bancario, qui cautionem praestiterit vel eorum quocunque decedente vel ab urbe recedente, aut sua officia dimittente, vel amittente aut conditionem deteriorante alios, idoneos Bancarium seu Bancarios, & officiales, qui similes obligationes etiam de renouando in solidum, & principaliter faciant, hic in curia praestare teneantur, & ad id censuris Ecclesiasticis etiam executione procedendo cogi possint. Quodque nec. N. nec omnino ullus successorum predictorum Canonatum, & prebendam quae dictos etiam pure, libere ac simpliciter in manibus sanctitatis vestrae, seu pro tempore existentis Romani Pontificis, aut loci ordinarij, aliaque quomodolibet resignare seu dimittere, aut iuri sibi in illis vel ad illos quomodolibet competenti, cedere seu desuper cum aliquo concordare possit, neque etiam de illis prouisio seu commendae cuiquam sine Apostolica siue ordinaria vel alia auctoritate etiam motu proprio valide fieri queat, nisi ille, vel illi cui seu quibus Prouisio, seu commendae de illis facta fuerit, similiter sese ac suos heredes & successores, suaeque & eorum bona quaecunque, ac fructus aliaque huiusmodi obligauerint similesque cautiones, & officiales ac fideiussores suffecerint, & renouare fecerint, alioquin semper tam. N. & eius successores praemissa etiam suo tempore legitime adimplentes, quam eorum omnium heredes, cautiones, officiales, ac fideiussores eo usque obligati fuerint, & remaneant, donec per tunc successores pra-*

missis omnibus singularium, & absolute satisfactum erit, quodque nisi ille cui de dicto Canonatu, & prebenda etiam ex vacatione huiusmodi pro tempore tam in Romana curia, quam extra eam ve praefertur prouisio seu commendae facta fuerit, praemissis ut praefertur omnino satisfecerit cum effectu, quauis collationes, prouisiones, commendae, & aliae dispositiones huiusmodi in fauorem A. & translatarij predictorum, eo ipso factae sint, & esse censentur, ac A. & translatarij predicti, tunc eorundem Canonatus, & prebende possessionem literarum super praesentibus conficiendarum vigore assequi, eo ipso, & absque alia iudicis declaratione, & ministerio Canonatum, & prebendam predictos, quoad vixerint, retinere libere & licite valeant.

Tertio ex dicta diffinitione inferitur, beneficio vacante t. vel quasi pensionem soluendam, & ex fructibus eius ab oeconomio seu administratore, Gigas, *questione 65. Bursatus dicto consilio 361. numero 24. Ioann. Gutierrez canon. questione libro primo capit. primo numer. 116. Flam. Paris. dicta lib. 1. questione 8. numero 23.*

Similiter sequestrato beneficio t. pensio soluenda est a sequestrato Gigas *quest. 72.*

Quarto ex dicta diffinitione t. inferitur pensionem soluendam esse inter antecessorem, & successorem in beneficio pro rata temporis, quo quis possidet beneficium, & gaudet fructibus, non habita consideratione temporis, quo erat soluenda, quod fuit vel non maturatum, Mohedanus *Decisione sexta de locato. alias 237. & Flamin. Paris. dicta questione 8. numero 52. ita fuit resolutum in vna Romana pensionis 22. Iunij 1598. coram D. Pena, quod etiam fuit dictum in vna CaesarAugustana pensionis 20. Aprilis 1592. coram D. Pamphilio de qua infra n. 200.*

Et an successor in beneficio t. teneatur soluere pensiones decursas tempore antecessoris, difficultis est questio, in qua Gigas *questione 39. 40. 45. & 51. numero 29. post Francum in caput. fin. §. fin. numero quarto de officio ordinarij in sexto, docet tene-ri in omnibus casibus in quibus antecessor illam soluere tenebatur, cum sit onus reale, cum quo beneficium transit, & dicit ita in facto obtinuisset in ciuitate Venetiarum, & esse tunc in electione pensionarij agere, vel contra heredem defuncti siue ipsum antecessorem viuentem, vel contra nouum beneficij possessorem, qui contra illos habebit recursum, pro eo quod sic soluerit, consulit tamen, quod potius agat contra possessorem beneficij quam contra heredem, quia contra possessorem cui literae intimatae fuerint procedi potest executiue, contra heredem vero non nisi via ordinaria. Sicut etiam per heredem pensionarij contra rectorem beneficij agitur via ordinaria, idem Gigas *questione 45. numero sexto sequuntur Guerrero, capit. 61. numero 14. Valasus de iure emphiteutico quest. 17. numero 19. Ioann. Garcia de expensis & meliorationibus capit. 11. numero 54. Bursatus dicens probabiliorem, & communioem dicto consilio 361. a numero 20. Nauarrus consilio primo, numero quarto, & consil. secundo, numero tertio & quinto de solutionibus dicens receptiorem, & styllum curiae id habere Ioann. Gutierrez dicto capit. primo numero 111. & sequentibus dicens veriorem, & communem, atque proinde tenendam in iudicando & consulendo, & Vincent. de Francis *Decisione 107. numero 15. & 16. Quintanaduennas libro primo, capitulo octauo, numero quinto, & libro secundo numero 44. Surdas consilio 254. numero 19. Salcedo prima parte Decisione 149. Zerola in***

praxi Episcopali secunda parte verbo pensio. §. septimo, & verbo pensionarius. §. primo & Zechus de benef. & pensio. capitulo 11. numero octavo, versiculo tertio, capitulo 13. numero octavo, versiculo hinc inferitur, & Simon de Pratis de interpretatione ultim. volunt. libro quarto, dubitatione undecima, numero 31. pagina 359. & Collator libro tertio, cap. 1. numero octavo, in pragmat. agricol.

Contrarium tenet Gambarus dict. lib. 6. q. 10. ex num. 428. & cum quo tenet Flam. Paris. lib. 6. quest. 3. num. 19.

Hæc questio fuit in Rota controuersa, & olim nonnulli decidit ob varietatem Dominorum, ut refert Cassadorus Decisio prima, numer. secundo & Decis. quarta, numero tertio de locato, & Gambarus dict. numero 528. nam Domini nunquam voluerunt resolvere quod debeatur à successore ne indices peteretur, Achilles Decisio. 415. seu tertia de pensio. & quod Rota nunquam voluit iudicare successorem teneri ad pensiones per prædecessorem non solutas, testatur Crescen. Decisio. tertia de solutionibus ad finem, & Antonius Augustinus libro tertio Decisio. 12. quæ est tertia parte, diuersorum, libro tertio, Decisio. 1182. quod non solet Rota procedere contra successorem refert Burlatus dicto numero vigesimo, & Flam. Paris. dict. libro sexto, questione secunda, numero 103. quamvis idem & Burlatus ibi numero 32. & Flam. Paris. libro primo, questione 8. nu. 40. dicant Rotam quandoque iudicasse contra successorem in Decis. prima, & tertia Achilles de pensionibus. & Quæ tamen Decisiones nihil faciunt. nam dicta Decis. prima non agit de hoc, & tertia loquitur in casu speciali, melius faceret & Decisio Putei 189. libro secundo, numero quarto. ubi dicitur quod Rota admittebat dictum Gigantis, ut contra nouum possessorem possit agi, quando nouus possessor possit recurrere contra hæredes percipientis, &c. quam refert & sequitur Ioann. Gutierrez. sup. numero 112. ex qua Decisione & Salustius Tiberius in practica auditoris camera, libro tertio, capitulo tertio, numero 24. inquit retro actis temporibus audiuisse, quod pensionarius possit agere contra nouum possessorem beneficii pro pensionibus antea decursis, quando tamen nouus possessor possit regressum habere contra hæredes percipientis. Sed reuera in dicta Decis. Putei id dicitur pro responsione, & satisfactione argumenti.

Iacobus Buca in tractatu de stylo curie auditoris camera cap. 24. in hac & questione ait vidisse teneri, & obseruari per R.P.D. Nicolaum de Picolomini, tunc locum tenentem Domini auditoris, videlicet quod successor teneretur etiam ad soluendas pensiones decursas tempore sui prædecessoris, dummodo is cui est assignata pensio, pbet se fuisse in possessione percipiendarum dictarum pensionum, & à Domino Sagante famoso procuratore dictæ curiæ ita audiuisse fuisse iudicatum per R.P.D. Simonetam tunc auditorem Rotæ in quadam causa, pro R. P. D. Andrea Libo Episcopo Terracinen. superuenient postea D. Carolo Baecio Aretino, qui in locumte. d. Tribunali, & ipso adhuc dubitante super huiusmodi processu, se contulisse de suo mandato ad R.P.D. Cassadorem auditorem Rotæ, à quo habuit tale responsum, quoderat verum, quod Rota tenuerat alias, uti proxime dixit, & ita fuerat iudicatum, sed postea mutauit aliquantulum sententiam, videlicet, quod fieret discussio contra hæredes primi debitoris, &c. Sed si tales hæredes fuissent reperti non

soluendo in subsidium Rota procedebat contra successorem in d. beneficio, pro pensionibus debitis, per dictum suum prædecessorem, quia ista actio non sequitur personam, sed rem, hæc Buca.

Et quidem Rota iam tenet successorem teneri si facta fuerint diligentia contra prædecessorem, alias non, ut in vna Hispanen. pensionis de anno 1577. coram illustissimo Blancheto in qua Domini dixerunt: Didacum reintegrandum pro tota summa, attentis diligentis factis contra prædecessorem, ut fuit resolutum in vna Brixien. pensionis coram D. Grato. Et in vna Cæsaraugustana pensionis 13. Aprilis 1592. coram illustissimo Pamphilio in qua fuit resolutum, Non posse sustineri sententiam auditoris camera, quatenus condemnat Pastranam ad solutionem pensionis, pro termino Natiuitatis sancti Ioannis Baptiste anni 1588. quia pretendi illum deberi à Pastrana tamquam à successore Ioannis Laurentij, & cum non constet nec constare possit, de aliquibus diligentis contra Ioann. Laurentium, qui obiit ante diem solutionis, frustra molestatur successor, quem non satis diligentis contra prædecessorem Rota nunquam voluit condemnare ad soluendas pensiones diuersas tempore prædecessoris. Cassadorus Crescen. Achilles Puteus, & Ant. Augustinus supra idem Puteus Decisio. vltima de officio ordinarij in fin. & Ant. Augult. in Epithome, titulo de solutione pensionis, §. 21. & tanto magis, quia Ioannes Marcus, qui petit dictum terminum, est hæres Ioannis Laurentij, contra quem tamquam hæredem potuisset successor venire, si soluisset, ad notata per Puteum dicta Decisio. 189. numero quarto, neque deberi istum terminum à Pastrana tamquam ad ipsum spectantem, quia cum in reservatione pensionis sub die prima Decemb. caveatur, quod solutio incipiat in sequenti festo Natiuitatis Ioannis Baptiste, clare colligitur deberi pro tempore præterito, & sic spectat ad Ioannem Laurentium prædecessorem Pastranæ, qui percepit fructus usque ad diem 20. Iunii 1588. quo obiit seu sunt illi debiti ratione constitutionis synodalis quæ statuit attendendam ratam temporis ad notata in cap. fin. §. porro, ubi Geminianus sub num. 4. Francus num. ter. de officio ordinarij in 6. Gigas quest. 39. num. 7. &c. Et nouissime in vna Corduben. pensionis 17. Aprilis 1600. coram illustissimo Seraphino fuit resolutum: Successorem in beneficio, non teneri soluere pensiones decursas tempore prædecessoris, nisi facta fuerint diligentia contra prædecessorem, neque etiam teneri ad decursas tempore suo si fuit impeditus vii sui fructibus beneficii, quoties reservatio pensionis non habet clausulam, habita vel non habita. De qua clausula vide Flam. Parisium dict. lib. 6. quest. 2. ex numero 145. & quæ sententia videtur sequenda, tamquam stylus Rotæ, qui facit ius etiam extra curiam, iuxta dicta supra numero 87. & infra 5. pa. capit. primo, numero 535. & capit. 3. numero 139. & pro ea facit quod de censibus ait Solis libro 3. capitulo vltimo, numero tertio, & secundo tomo ibidem numero secundo, cum alijs quos allegat. Quamvis in rigore, & puncto iuris verior videatur dicta sententia Gigantis.

Sed an sufficiat facere diligentias & contra hæredes, & bona prædecessoris? videtur quod sic, cum representent ipsius personam, ut per Bucam, §. & Salustium Tiberium d. libro tertio, capitul. tertio, numero 24. qui ait postmodum audiuisse Rotam sententiam mutauisse, & tenuisse quod contra modernum possessorem non agatur pro dictis pensionibus, nisi factis prius diligentis contra hæredes, ut in d. Hispanen. pensionis, &c. quamvis Decisio Cæsaraugustana

CLANCIA
de
Bengf.

G. M. H.
15

videatur facere in contrarium.

204 Et pensionarius, tanquam creditor et praeferetur Ecclesiae Cathedrali, in Pontificali, & ornamentis pro pensionibus defunctis sibi debitis ab Episcopo defuncto, nam omnia ornamenta siue consecrata, & benedicta, siue non, quae reperiuntur in dominio prelati tempore obitus, & eo viuentis non sunt donata, & applicata Ecclesiae, cadunt sub hypotheca, & sunt obligata pro debitis Episcopi contractis, non obstante Bulla Pij V. 44. quam ponit, & explicat Nauarrus de Spoliis §. 8. Ex Ioan. Gutierrez practicarum libro secundo, questione 94. numero quarto, & Eman. Rodriguez in summa primo tomo, capitul. 23. conclus.

205 quarta, et ita fuit resolutum in vna Canarien. pensionis 4. Nouembris, & 18. Decembris 1598. coram D. Gispio contra capitulum, & Ecclesiam Canarien. pro D. Card. Deza, qui veniebat pro pensionibus sibi debitis ab Episcopo defuncto, contra eius bona, & quia illa non inueniebat contra Cathedralem pro Pontificali, quamuis antea coram eodem 11. Decemb. 1596. fuisset tentum, contra dictum Cardinalem, & decisum, Pontificalia Episcopi, hoc est, ornamenta deputata ad cultum diuinum, quae Ecclesiae debentur ex d. Bulla Pij V. non cadere sub hypotheca neque esse obligata pro debitis Episcopi, nec pro pensionibus, a qua resolutione Domini recesserunt, dicta die 9. Nouemb. & 18. Decemb. 1598.

Quinto ex dicta diffinitione, inferitur ad illam questionem, an pensio et constituta super fructibus, & distributionibus praebendae pro tempore vacationis ipsius praebendae, seu quo beneficiatus non lucratur ob non residentiam vel alias, sit soluenda a capitulo illos percipienti. Et videbatur vera, pars affirmatiua et ex quo pensio est constituta super fructibus, & distributionibus praebendae, & est onus reale, atque adeo cum illo onere videntur ad capitulum peruenire, facit Concilium Romanum 388. quod sequitur Gigas question. 51. & Bursatus dict. consil. 361. num. 17. & nouissime videtur in terminis consil. V. num. 267.

208 Pro negatiua vero quae et communiter tenetur in Hispania, facit, quod huiusmodi pensio est reseruata, super fructibus, & distributionibus dict. praebendae, quales non sunt illi fructus, & distributiones, quos capitulum tunc percipit, cum praebenda non habeat fructus in absentia, sed capitulum, & beneficiati residentes illos percipiunt iure proprio, & perius accrescendi, seu potius non decrescendi, Nauarr. consilio 20. numero 3. de celebratio. missarum, Zerola in praxi secunda part. verbo Canonica. §. 8. nec capitulum est successor in praebenda, unde cessat ratio contraria, quae militat in pensionibus impositis et super fructibus beneficiorum, habentium fructus in absentia, & tempore vacationis, qui transeunt cum suo onere, si ad aliquem iure speciali pertineant, vt seruatur in pensionibus Episcopatuum, quas soluit Camera Apostolica, quae fructus percipit tempore vacationis.

210 Et militat, etiam vbi Canonicus et vigore statuti vel alias, tenetur dare capitulo medietatem fructuum suae praebendae primorum annorum, cum tunc capitulum illos percipiat non iure proprio, sed tanquam alterius ad quem spectabant ratione suae praebendae, & residentiae, vt per Gigantem quest. 89. et Ioan. Gutierrez. d. cap. 1. n. 119. & 123. & secus esset si statutum diceret, quod Canonicus non lucraretur illam medietatem fructuum primorum annorum.

211 Et hanc partem negatiuam tenent et Ioan. Gutier-

rez, dict. apud. primo ex numero 109. & Nauarrus d. consil. primo de solutionibus alias 49. de praebendis, & in eadem inclinat consilio tertio eodem titulo de solutione, vbi ait duos Doctores eruditissimos defendisse pensionem praedictam deberi a capitulo.

Additque Ioan. Gutierrez ibi et num. 120. consuetudine etiam immemoriali iuari posse capitulum ad non soluendam praedictam pensionem, cum nunquam aut raro a capitulis petatur huiusmodi pensio, sed a modernis possessoribus, a quibus posse peti cum perceperint fructus talis praebendae, vel per eos steterit, ex quibus illam commode soluere possunt tradit Nauarr. d. consil. 1.

Sed dato, quod capitulum non teneatur ad illius solutionem, videbatur neque etiam successorem, seu possessorem teneri cum non posset habere recursum contra capitulum, quod percipit fructus, & distributiones illius temporis, ex dicta Decisione Crescen. tertia de solutione. et dicta Decisione Putei. 189. libro secundo, quam sequitur idem Gutierrez numero 112. & Salustius Tiberius supra, et ex dicta Decisione Corduen. de quibus illatione praecedenti. at stante dicta consuetudine recte videtur posse peti a modernis possessoribus siue capitulum teneatur, siue non, etiam non factis diligentibus contra capitulum.

In hac difficili, & grauissima quaest. et Rota in vna Romana pensionis 4. Iunii 1593. coram D. Lita tenuit partem affirmatiuam, nempe, Pensionem impositam super distributionibus canonicatus deberi pensionario ex portione dicta Canonicatus pro rata temporis, quo Canonicus non inseruiuit, et alij clerici illam perceperunt eo quod Papa imponit pensionem super distributionibus Canonicatus, eas principaliter grauando, et considerando seruitium Canonici, qui non principaliter, sed in consequentiam dicitur pensiones grauatus, ex eo quod obtinet dictum Canonicatum, et quod pensio onus reale est, neque ob stare quod Canonico non inseruiente distributiones acquirantur inseruientibus, quia responderetur non acquiri inseruientibus respectu illius portionis, quae tangit ipsam pensionem.

Quod confirmo, nam si pro pensione et esset reseruata certa pars fructuum, & distributionum Canonicatus, illa non acquireretur capitulo, seu inseruientibus, vt constat, ergo nec respectu portionis, & quantitatis reseruatae.

Et quod capitulum teneatur soluere pensionem et pro tempore quo percepit distributiones Canonicatus, vt fuit resolutum in dicta Romana, fuit etiam dictum in vna Reatina pensionis 13. Maii 1598. coram D. meo Corduba Episcopo Pacen. & tradit post haec Gonzalez gloss. §. 5. a numero 44. dicens, quod prius fuerat idem tantum per D. Pamphilum in vna causa Burgen. pensionis 29. Octob. 1591.

Et Gregorius 13. anno sexto 1578. dedit breue, vt capitulum et Elboren, solueret certam pensionem impositam super distributionibus cantoriae illius Ecclesiae, tanquam ab eo debitam, qui forte est casus d. consilij Nauarri primi de solutionibus, vbi loquitur de pensione imposita super fructibus, & distributionibus cantoriae.

Et sanctissimus D. noster, et Clemens 8. anno primo 1592. dedit aliud Breue in fauorem D. Alphonsi Coloma, nunc Episcopi Carthaginen. vt capitulum Vlisbonen. solueret ei pensionem sexcentorum ducatorum impositam super Canonicatu illius Ecclesiae, vt ab eo debitam, cum perciperet distributiones Canonicatus, super quibus pensio est imposita.

imposita, & est onus reale, non obstante quod illas percipiat capitulum iure accrescendi, vel non decrescendi, vt in breui dicitur. Quæ declarationes, & breuia maxime vrgent pro ista parte *ad capit. in causis de re iudicata est. l. fin. C. de legibus. ubi Doct. cap. 1. 19. distinctione. Burgos de Paz. in proemio legum tauri a numero 450. & Thom. Sanchez de matr. lib. 2. disp. 31. num. 6. & Gab. Vazquez l. 2. tom. 2. disp. 157. a num. 37.*

119 Vnde Ioann. Gutierrez d. cap. primo, t. numero 123. in secunda editione, ait post primam editionem accepisse, Romæ in hac quæstione diuersum cenferi & instanti agi nomine Ecclesiarum Cathedralium Hispanie, vt de causa in Rota disputetur, & in earum fauorem decidatur, ideoque in re hac se subijcere declarationi sedis Apostolicæ, Sanctoque Palatii auditorum, prout & ego facio.

120 Hactenus tamen non est aliud t. decisum, seu declaratum, quamuis pro parte dictarum Ecclesiarum fuerit facta instantia, pro declaratione cum Sanctissimo Domino nostro Clement. VIII. qui id commisit cuidam congregationi, & audita eius consultatione & informatione, tandem respondit, non conuenit, vt in actis congregationis status Ecclesiastici, An. 1602.

121 Sed supposita parte affirmatiua, t. offert se difficultas, an obligatio soluendi dictas pensiones, incumbat solum capitulo, an vero etiam singulares de capitulo, nempe beneficiarij residetes ad quos perueniunt fructus, & distributiones præbendæ, super quibus pensio est referuata, pro parte quam percipiunt teneantur ad solutionem d. pensionis?

122 Et videtur dicendum obligationem t. soluendi huiusmodi pensionem, principaliter incumbere capitulo, tanquam distributori seu dispensatori mensæ communis, nec teneri ad solutionem, singulares qui dictos fructus, & distributiones à capitulo percipiunt, ex quo ad eos non spectat dicta distributio, & debitum à capitulo non est debitum à singulis capituli. l. si cui. ff. quod cuiusque vniuersitatis nomine. Nauarrus consil. 9. de sententia excommunicationis,

123 num. 6. & 7. Gonzalez gloss. 37. num. 26. t. quamuis videatur posse contra eos agi hypothecaria vt possesores illius partis, quamdiu fructus ipsos, & distributiones, non consumpserint, sed eos habent in specie, iuxta dictum Consilium Roman. 38. & tradita per Cacciaupum de pensionibus quæst. 9. & Gigantem quæstion. 51. etiam non facta excommuniatio contra capitulum pro parte pensionis eos contingente & absque eo, quod possint habere recursum contra ipsum capitulum, pro ea parte, quam soluerint, cum pars fructuum, & distributionum d. præbendæ contingens pensionem, fuerit eis ab ipso capitulo absque necessitate gratis, & indebite distributa.

124 Sed ista resolutio videtur t. intelligenda in distributionibus, ita constitutis, vt singulis, seu cuilibet interessenti detur certa, & diffinita quantitas, in quibus non est ius accrescendi, sed portio absentis remanet in mensa capitulo, unde fumitur. Couarruuias lib. 3. variarum ca. 13. num. 7. Ioan. Gutierrez d. capitulo primo, numero 107. & dicemus infra tertia part. caput. secundo, numero 444. & in fructibus principalibus, & Grossa præbendæ, in qua licet sit ius accrescendi seu non decrescendi, vt ibi per Couarruuiam, & Ioan. Gutierrez, tamen non accrescit immediate, & determinate, beneficiarij residentibus, sed portio absentis remanet in ipsa mensa communi diuidenda per Capitulum inter beneficiarios residentes pro Rata, & in fructibus, seu obventionibus, quæ statim cum obue-

niunt, diuidantur inter præsentis: secus vero videtur in distributionibus, t. ita constitutis, vt certa quantitas sit assignata interessentibus horis, nam cum in his portiones absentium, immediate, & determinate accrescant interessentibus, & ad illos spectent, iuxta capit. primum de clericis non residentibus in 6. ita quod restitutio de illis facienda, debeat fieri ipsis interessentibus & non mensæ capituli, ad Nauarrum consilio 54. numero primo de sententia excommunic. Emanuel. Rodriguez in Bulla compositionis numero 16. Enríquez in summa libro septimo caput. 36. §. tertio, & citatos infra tertia part. caput. primo, numero 35. videntur accrescere cum suo onere, atque adeo canonici ad quos ille spectant, tenebuntur pro Rata soluere pensionem, etiam si eas consumpserint, vt videtur velle Rota in dicta Romana.

Sexto infertur ad illam quæstionem t. an excommunicatus seu suspensus, qui fructus beneficii non percipit propter excommunicationem, seu suspensionem, teneatur de suo soluere pensionem, an vero sit soluenda ex fructibus per eum amissis? Et dicendum est, soluendam esse ex fructibus, t. cum super illis sit imposita, & sit onus reale, & idem est in subsidio vel alio onere imposito super fructibus, ita Couarruuias libro tertio variarum, capitulo 13. numero 8. versiculo 12. ad finem. Didacus Perez in leg. prima titulo quinto, libro octauo ordinamenti versicul. est etiam aliud. Vgolius de censuris, Tabula secunda, capitulo 12. circa finem, & nouissime Suarez quinto tomo de censuris, disputatione decima tertia, sect. secunda, numero 24. & est glossa in leg. inter quos S. damnum. ff. de damno infecto, verbo percipienda, in fin. quam sequitur Baldus in leg. vltima, numero primo. C. de bonis auctoritatis iudicis possiden. & ibidem Cumanus. Quamuis contra eam teneant Bartolus, Albericus, t. Angelus, & Paulus in dict. §. damnum, & Bellenzi. loquens in charitatiuo subsidio, quæstione 33. & in proposito Gigas quæstione 64. & Toletus in summa libro primo capitulo 13. in fine Romana editione, qui dicunt excommunicatum debere soluere de suo, cum sua culpa excommunicatus sit. Sed ista ratio non obest, t. tum quia pensio non est imposita super persona, sed super fructibus, qui transeunt cum suo onere ad quemcumque pertineant, tum quia in excommunicatione culpa non est immediata causa, non percipiendi fructus, sed ipsa excommunicatio, quæ est poena culpæ, & sic non imputatur ei, cap. quia diuersitatem, de concessione præbendæ, & ibi Abbas num. 11.

Vnde etiam conuincitur sententia Io. Gutierrez d. cap. 1. n. 114. t. & sequenti, qui sequitur, & admittit sententiam Gigantis in pensione imposita super fructibus, & distributionibus Canonicatus, & præbendæ, quæ non habet fructus in absentia, quia tunc inquit, propter culpam, & excommunicationem beneficiarij nulli sunt fructus suæ præbendæ, ex quibus sua pensio soluatur, iuxta opinionem, de qua illaione precedenti, nam cum non perceptio ei non imputetur culpæ, si capitulum non tenetur ad solutionem pensionis, neque etiam ipse excommunicatus videbatur teneri, vt in d. illaione precedenti dictum est.

Dices: si non perceptio fructuum t. non imputatur culpæ excommunicato, sequitur excommunicatum non teneri recitare horas Canonicas, ad quas ratione beneficii solum alias tenebatur, & tamen contrarium tenent communiter doctores, vt per Couarr. d. vers. 12. & Suarez disputatione 12. sectione 2. numero 15.

Respondetur onus recitandi licet sit ratione be-

beneficij, & fructuum, esse tamen personale à quo non liberatur quis propter excommunicationem, imo hæc est poena, quam excommunicatio seu suspensio inducit, ut priuatur commodum, non vero onere, alias ex culpa commodum reportaret, *ut recte inquit Suarez ibi, & disputatione 27. sect. 1. num. 4. §. 6.* & quo ad effectum onerum personalium perinde est, quem priuari fructibus ob poenam delicti inquit Suarez ibi, ac illos percipere.

Septimo ex dicta diffinitione inferitur, quod cum pensio sit soluenda & ex fructibus beneficij, & super illis sit assignata, debet solui in loco ipsius beneficij, nisi aliud in reservatione expressum sit, *Buca de stylo curia auditoris camera cap. 23. & Gambarus d. lib. 6. d. n. 612.* & si pensionarius aut eius & procurator non esset ibi, aut alias in loco destinata solutionis, pensionem debens non esset in mora seu culpa, etiam si non faceret depositum, nec protestaretur, *Mohedanus Decis. 15. de locato. Gigas questione 77. d. numero 16.* & *Mandos. de signatura gratia, titulo de pensionibus, versicul. quæro destinata erat.* quamuis ad hoc ut sciat, utrum ille reperiatur & quia erat forensis, deberet fieri proclama, *Gigas supra, num. 18.* & ad effectum clausulæ sine retardatione solutionis pensionis, de qua infra d. num. 516. ut ei satis fiat, requiritur depositum legitime factum ad tradita per Carrociū de oblatio, prima part. quæst. 7. & *Soles de censib. secundo tomo lib. 4. c. vn. d. nu. 1.* ut voluit Rota in causa Abulen. pensionis contra Episcopum, anno 1606. coram D. Lita.

Octavo inferitur pensionarium & præferendum esse in fructibus beneficij grauati quibusvis creditoribus etiam anterioribus, *ut tradit Marchesa de commissio secunda part. c. 4. de commissione appell. n. 69.* & nouissime Collantes in pragmat. agrorum, lib. 3. cap. 1. num. 8.

Nono inferitur, quod clericus & habens beneficium pensione grauatum non iuuatur beneficio cap. 1. Oduardus, de solutio. quo ad pensionem, quæ ante omnia soluenda, & deducenda est, ex fructibus ipsius beneficij, super quibus est imposita, *Ludou. Gomezii in compendio viri sue signaturæ, circa finem, & in regula de annali, questione 53. Matthæus Brunus de cessione bonorum, quæst. tertia principali, num. 16. Couartius. libro secundo variarum, cap. 1. num. 9. Ioan. Guierrez de iuramento confirmatorio prima parte. cap. 17. num. 31. Marchesa prima parte cap. 3. de commissione super dilationibus num. 26. & Collantes ubi supra.*

Decimo inferitur, quod in restitutione fructuum facienda per condemnatum, & habenda est ratio, & detrahenda quantitas pensionis antiquæ solutæ, licet non illius quam ipse condemnatus consensit, cum non haberet ius in beneficio ob cessionem iurium ei factam ab altero impetrante, *Gigas consilio centesimo vigesimoquarto, seu responso decimoquinto de pensio.*

Vndecimo ex dicta diffinitione inferitur, quod cum pensio & sit ad tempus, expirat, & extinguitur morte pensionarij, *Caccialupus & Gigas quæst. 1. Corrafi. 1. part. cap. 4. n. 9. & 10. Caputagen. Decis. 303. numer. 13. part. 2. & Flam. Paris. lib. 6. quæst. 4. num. 3. & 31.* nec potest ad aliam & transferri nisi in tribus casibus, primo quando in reservatione adest clausula transferendi, ut in pensionibus pro Palatinis, quæ tamen & non censetur per quascunque clausulas generales concessa, nisi speciali mentione facta, *Puicus Decis. 342. lib. 2. Caputagen. Decis. 303. & 319. part. 2. & decis. 100. part. 3. Rota Decis. 132. lib. 3. part. 3. diuer-*

serum Chislanen. Decis. 110. Mando. de signatura gratia, titulo de translationibus pensionum in principio. Flam. Parisius, d. quæst. 4. numero 28. cum sequentibus, & n. 49. & facit Decis. Puici. 524. numero 3. libro 2.

Et à solo Papa concedi potest, non & autem à legato vel ordinario, *Gambarus d. lib. 6. num. 225. & Flam. Paris. d. 7. 4. num. 13. 14. & 15.* quam clausulam facultatis transferendi, & ponit Gigas, post finem tractatus de pensio. versic. sciendum est etiam, & *Mandos. supra versic. clausula potestatis, & Flam. Parisius dict. quæst. 4. numer. 34.* & formam huiusmodi translationis ponit Gigas post dictum finem tractatus, & formularium instrumentorum, pagina mihi 382.

Et huiusmodi translatio & iuxta clausulam facultatis, fieri debet coram persona in dignitate Ecclesiastica constituta, & potest fieri coram Canonico, Cathedralis Ecclesiæ, ad capitulum statum de rescript. in 6. Gomezii n. 25. Felin. in cap. pastoralis, de rescript. numer. 12. Achilles Decis. 17. Caputagen. 257. part. prima, & Zerola in prax. Episcopalis prima part. verbo dignitas, §. primo, & secunda part. verbo Canonica, §. tertio. Et patet ex clausula facultatis transcendendi quam ponunt prædicti. Et tenet Gigas, dict. versic. sciendum est etiam, quicquid dicat Nauarrus consil. 11. n. 1. de iniurijs, quem sequitur Flam. Paris. de consider. quæst. 23. numero 49. contra quem tamen tenet additio d. consilij, posita ad fin. consiliorum.

Non tamen potest fieri coram & Canonico Ecclesiæ Collegiatæ, quia nullo modo potest dici in dignitate Ecclesiastica constitutus, *ut colligitur ex dict. capit. statum, & allegatis, quicquid alias, si bene meministi, tenuerit Rota in vna Romana seu Adriensis pensionis secundo Decemb. 1593. coram D. Pamphilio, de qua fit mentio in Segobien. pensionis infra relata n. 257.*

Et potest fieri per procuratorem & etiam si facultate dicatur: *Tibi ut quicumque loci ordinarius seu Canonicus, &c. & inferius, per te eligendum, &c.* regula enim est, posse quem facere per procuratorem, quod per seipsum, nisi in specie sit prohibitum, etiam quod simus in priuilegio, ita fuit resolutum in causa Taurinen. pensionis, 18. Aprilis 1561. coram D. Rubeis.

Intelligitur autem dicta clausula & transferendi, de prima duntaxat, ad regulam legis bone, §. hoc sermone ff. de verborum significat. de qua late Tiraguellus ibi, & Felin. in cap. 2. de Tregua & pace d. numero 7. & Anton. Gabriel de regulis iuris con. 2. & in terminis, tenet Mando supra versic. rursus si in vim clausulæ, & fuit dictum in vna Oxomen. pensionis 20. Maii 1598. coram D. Lita, & resolutum, translatione facta, à Papa motu proprio post consumptam facultatem transferendi concessam, non manere obligatum, si deiussorem, datum ad fauorem primi pensionarij, & eius translatarij, ut in sequenti decisione: *Reservata pensione scutorum quinquaginta ad fauorem Ioan. ab Agnoa, per Sixtum V. super scholastica collegiata Ecclesiæ oppidi de Soria Oxomen. Diocesis cum facultate, transferendi, & aliis clausulis, fuit de dicta Scholastica prouisus Fran. del Cerro, qui se obligauit soluere 10. anni prædicto, & eius translatarij dictam pensionem, & alia facere iuxta tenorem dictæ reservationis, huiusque obligationi accessit ut principalis principaliter, & in solidum Didacus Salinas, Ioan. in artic. mortis constitutus, dictam pensionem transtulit in personam Thoma Nauarra, qui Thomas ex. post ingressus est religionem, & antequam professionem in ea emitteret, S. Dominus noster motu proprio prædictam pensionem in fauorem*

Mel-

Melchioris transiit, & referuauit cum omnibus exemptionibus, obligationibus, cautionibus, & bancariis, & de renouando fideiussores alique clausulis, & decretis in prima referuatione appositus, in fauorem tam Io. quam Thoma, ipsi tamen Melchior in locum Ioannis, & Thoma in omnibus, & per omnia, & quo ad omnia, perinde ac si pensio ipsa sibi solui à principio referuata esset, & cautiones, & alia premissa pro eo emanassent subrogati, cum clausula sublata, & prout laycus in literis mortis proprii legitur. hinc, Melchior vigore d. referuationis coram auditore camerae egit contra Didacum de Salinas pro solus. dist. pensionis de renouatione scedule bancaria innoxia obligationem alias per eum factam ad fauorem Ioannis, & translatoriorum, obtinuitque contra eum relaxari mandatum executum pro predictis, à quo Didacus appellauit, & obtinuit causam in Rota mihi committi cum clausula si quid exequendum exequatur. Vnde hoc dato per me dubio an mandatum auditoris camerae ad fauorem Melchioris sit exequendum in casu, & ad effectum de quo agitur. Domini utraque parte informante resolverunt non esse exequendum uti nullum, & in istiusmodi respectu nullitatis, cum quia de referuatione alicuius pensionis ad fauorem Melchioris non constat in actis, pro ut requiritur pro validitate sententiae, etiamsi executiue agatur, Achilles decif. 4. de rescriptis, num. 4. Mandos. ad regulam tertiam cancell. quetz. 7. num. 2. verfic. hinc voluit Rota, & prout in simili fuit tentum in illa Romana cens. 4. Dec. 1595. Coram R. P. D. Pamphilio. Nec quo ad suffragari potest Melchiori, copia illa asserti Motus proprii, quae in extracto reperitur, si quidem, quia est copia simplex non recognita, & caret citatione ad dicendum contra, quo fit, ut minime de actis esse dicatur, nullamq. prorsus fidei faciat, ita Doctores in authentica. si quis in aliquo. C. de edendo, Castadorus decif. 7. in fine de appellatio. Castador decif. 3. num. 7. de restitutione spoliatorum, & Romanus, conf. 519. per totum. Tum etiam quia fuit relaxatum, & mandatum citato Didaco, in domo eius solite habitationis, qui cum absens esset, & in actis diuississet procuratorem, de iure sic citari non debuit, sed eius procurator, ita Iafon. in l. furioso num. 10. ff. de re iudicata, & ante eum Bartolus, num. 4. & in l. procuratoribus. C. de procuratoribus, & respectu iniustitiae, quia fuit relaxatum, & mandatum contra Didacum, qui nullo modo Melchiori obligatus est pro tali pensionem, nam cum fideiussisset ad fauorem Ioannis de Agnoa, & eius translatoriorum, quae translatio in ea verificatur, vulgata lex boues. §. hoc sermone. ff. de verborum significatione, & prout in terminis tenet Mandos. in praxi signaturae gratiae, titulo translationis pensionum, verfic. rursus si in vim clausulae, non potest idcirco obligatio Didaci extendi ad fauorem Melchioris, in quem nullatenus translata fuit pensio dicta, pro Ioanne de Agnoa, sed per Papam Motu proprio, & postquam consumpta fuerat illa facultas transferendi, concessa d. Ioanni, cum fideiussores obligatio, sine nono consensu illius, etiam prorogata à principali non debeat ulterius extendi, leg. item quaeritur. §. qui impleto, ff. locati. l. si cum Heranes, vbi Baldus C. eodem. maxime, de persona ad personam. l. si vnus. §. ante omnia ff. de pactis, nec oblatre dixerunt domini, quod haec translatio pensionis, de persona Thoma in persona Melchioris, fuerit facta à Pontifice Motu proprio ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, cum clausulis, & decretis, de quibus supra: siquidem quia predicta omnia intelligi debent in prauidicium ipsius titularis, ut scilicet predicta omnia prestare teneatur ad fauorem Melchioris, prout prius tenebatur ad fauorem Ioannis de Agnoa,

& eius translatoriorum, secus in prauidicium Didaci fideiussores illius, earatione, quia. Papa ut dominus beneficiorum, potuit beneficium praedictum, titulare, & quod ipsum ratione dicti beneficii, prout voluit programare, ad text. in c. 2. de praeben. in sexto, & notata per Baldum in l. rescriptum, col. 2. & sequenti. C. de precib. imperatori offerendis, & in l. qui se patris. col. pen. C. unde liberi, sed hoc idem voluisse facere in prauidicium Didaci fideiussores, qui se non obligauit ad fauorem Melchioris, nec aliquod commodum sentit, ex dicto beneficio credendum est, ad tradita per Alexandrum, consil. 5. num. 24. & sequenti. lib. 5. tom. 1. maxime cum longe diuersa ratio vigeat, quo ad eum, ut omnibus notum est, nec Papa potuit defectum consensus illius supplere ut inquit Sarnen. in compendio vtriusque signaturae num. 71. verfic. idem est in consensu. Et tenet Rota in Cöpostellana Archidiaconatus. 21. Oct. 1557. Cora bonae memoriae Cardinali Paleolo, quae est diuersorum, lib. 3. part. 3. decif. 458. & sine consensu clarum est, non induci, nec prorogari obligationem. l. 1. §. conuentioni, ff. de pactis. l. obligationum substantia, & l. quaecumque gerimus, ff. de oblig. & actio. Nec oblatre dixerunt domini Didaco clausulam sublata, & alias, de quibus in d. Motu proprio si quidem, quia uti consecutus gratia in dicto Motu proprio contenta, respectu expressorum tantum operari debent, & ideo ad ipsum non nominatum in dicto Motu proprio extendi non debent. Puteus decif. 232. libro 1. Castador decif. 10. numero 4. super regul. quod maxime dicendum est, nec inde emanare solet iniustitia, unde iniustitia, & iniquitas consurgat.

Et post haec tradit González gloss. 11. n. 81. sicut etiam facultas retinendi pensionem non obstat matrimonio per pensionarium contracto, intelligitur de primo duntaxat matrimonio, nisi aliud exprimitur, González, ibi n. 83. dicens fuisse resolutum in Rota in vna Palentina pensionis, 21. Nou. 1596. Coram D. Blancheto.

Per translationem tamen inuolidam non fuit consumpta facultas transferendi ad decif. 47. parte prima diuersorum, ut fuit resolutum in causa Placentina pensionis, 17. Iunij 1602. Coram D. Corduba.

Et an literae facultatis transferendi debeant presentari, coram iudice, seu executore vide infra 6. part. cap. secundo, primo dub.

Secundo, pensio potest transferri etiam si sit referuata, sine clausula transferendi, quando de consensu ipsius pensionarii, & soluentis pensionem, transfertur in alium, auctoritate Papae, Ferreus conf. 53. Mandos. supra in princ. & Flam. Paris. d. c. 4. num. septimo.

Tertio potest transferri in vim priuilegiorum concessorum militibus S. Petri, & S. Pauli, & nonnullis aliis officialibus Romanae curiae, ut per Mandos. supra versi, non omitam. & in reg. 19. questio. 11. num. 9. & Flam. Paris. d. quest. 4. num. 7. 8. & 9. & militibus Pii ut in constitutione 5. & 16. Pij IV. Flamin. ibi nu. 10. & militibus S. Stephani, ut in constitutione 64. Pij IV.

Sed ista priuilegia, & quibusuis aliis militibus concessa sunt reuocata per Pium V. constitutione 71. Postea tamen Sixtus V. militibus Lauretanis concessit priuilegium transferendi pensiones. non tamen summam 200. ducatorum auri de Camera, nec medietatem fructuum excedentes, ut in constitutione 35. eiusdem Sixti, quae est videnda. Et aliquando etiam conclaustris conceditur priuilegium transferendi, ut in constitutione 32. Sixti.

V. & tradit Flam. Paris. sup. num. 12. & circa hoc vide dicta infra d. 6. part. c. 2. i. dub.

Et aduerte quod per translationem extinguitur prima pensio, & noua creatur Gigas, questione 74. num. 1. & 88. numer. 8. Mandos. supra in principio P. 5. tens d. decif. 524. & num. 3. lib. 2. Flam. Paris. d. quest. 4. num. 7. & Salustius Tiberius, in practica auditoris Camere, lib. 3. cap. 6. adito Vestrinum in practica libro 3. cap. ultimo numero 2. Et fuit dictum in vna Brixien. pensionis 23. Maij 1594. Coram D. Mellino, de qua infra numero 470. & in d. Placentina pensionis 17. Iunij 1602. Coram D. Corduba, & dictum est supra numero 55.

258 In vna tamen Carpentoraten. pensionis 29. Maij 1602. Coram D. Lancelloto fuit resolutum, quod ad effectum, vt sit habenda ratio pensionum impositarum post primam reservationem & facultatem transferendi, pensio translata non potest haberi pro noua, cum in substantia & reuera sit eadem, Vitali. Clement. 1. & eadem num. 3. de supplenda negligentia Prælatorum, quamvis enim in translatione procedatur, per viam cassationis antiqua, & noua reservationis, Tamen hoc procedit ad certos effectus, scilicet mutationis persone, vt vnus solus possit exigere, & vt sciatur per cuius obitu debeat extinguere, item quoad viam executiuam, & quasi possessione & alia huiusmodi, non autem respectu substantie ipsius pensionis, quæ in substantia est eadem, cum antiqua cum omnibus suis qualitatibus, & ideo quævis respectu cassationis antiqua dicatur noua: tamen cum ista cassatio sit correctiua ad reservationem nouæ, per istam nouam reservationem non augetur aliquod onus Ecclesie ita possit dici noua pensionis impositio, sed solum sit mutatio persona, & subrogatio vnus in locum alterius Cresc. decif. prima, de rebus Ecclesiæ, &c.

257 Et inde in vna Segobien. pensionis, 20. & Maij 1598. Coram D. Corduba fuit resolutum, quod obligatio fideiussorum pensionis ad fauorem nominati, qui tunc temporis eam transtulerat, extenditur ad translatores, cum cantet, cum omnibus decretis, & clausulis in reservatione contentis, & quia translatio pensionis debita vni persona, si in aliam transferatur, non dicitur nouum grauamen in personam debentis soluere, sed delegatio solutionis faciende alteri Paris. conf. 5. num. 86. lib. 4. & quia principalis se obligauerat in fauorem certe persona in reservatione eiusdem pensionis nominata, & quia scedula Bancaria cantat pro M. & suis translatores, & fideiussores tenentur ad omne id, ad quod principalis tenebatur, facit decif. 806. numer. 3. part. 1. & quod potuit fieri translatio nulla facta intimatione, & quod non obstat, quod translatus non fuerit præsens translationi, quia sufficit stipulatio facta per notarium pro illo, & apparet de illius acceptance, per mandatum ad exigendum, &c.

Et 26. Iunij eiusdem anni, coram eodem fuit idem resolutum scilicet constare de valida translatione pensionis, ex ipso instrumento translationis, non obstante quod fuerit facta infcio translatores, quia satis videbatur, quod notarius pro eo fuerit stipulatus, & intercessit iuramentum, quod supplet absentiam, Gabriel de verborum obligationibus concl. 1. numer. 69. & 95. Vltra quod per scientiam subsecutam censetur indulta ratificatio, Couarruu. in rubrica de testamentis, 3. part. numer. 13. non obstante etiam, quod facta fuerit literis non expeditis, stante clausula, in supplicatione quod sola si-

gnatura sufficiat: nec obstat, quod per reg. Sanctissimi Domini nostri, quæ postea superuenit, videatur illi derogatum, cum disponat, quod sola signatura non sufficiat, licet in supplicatione adsit alia clausula regul. in contrarium non obstante, quæ non extenditur ad futura. Simoneta, de reseruatione. q. 76. numer. 2. & 3. quia placuit responsio quod istæ pensiones consuetudinaria ad fauorem Itali, cum super illis non expendantur literæ, vt notum est, non comprehendantur sub dict. reg. renocatoria de pensionibus non expeditis literis, & quod opponebatur de translatione facta, coram persona non constituta in dignitate, fuit sublatum, quia cantor in cuius manibus fuit facta est 2. dignitas in Ecclesia Castellaten. stante maxime, quod etiam translatio facta in manibus vnus Canonici, alicuius insignis Ecclesie sufficit, vt voluerunt domini in vna Romana, seu Adrien. pensionis, coram D. Pamphilio, 2. Decemb. 1593. Hæc in dicta Segobien. & in translatione pensionis non 258 habet locum reg. de infirmis resignantibus, Sarnen. ibi, question. 16. & Mandos. question. 11. Flam. Paris. de resign. libro 12. quest. 3. à numer. 53. nec constitutio de publicandis resignationibus & Sarnen. in regul. de publicandis, quest. 10. Gigas consilio 139. seu responsio 30. de pensionibus, & Flam. lib. 11. q. 4. num. 28.

Alia de materia translationis & pensionum vide 260 per Mandos. dict. titulo de translatione pensionum, & An. August. in Epithome eodem titulo. Et Flam. Paris. d. quest. 4. per totam, & vide d. supra illatione prima à numero 51.

Sed circa hanc vndecimam illationem, offert se dubium, in pensionibus & reseruatibus in persona 261 vnus, ad commodum tamen & vtilitatem alterius, vt in pensionibus reseruatibus pro Italibus super beneficijs Hispaniæ, quæ imponuntur in persona, & capite vt aiunt, alicuius Hispani, propter pragmatikas, & leges Regni, per cuius obitum huiusmodi pensiones expirant, an per obitum Hispani, seu eius translatores, an vero per obitum Itali, vel vtriusque.

In quo in primis certum est Hispano non & translatam pensione, aut eius translatores decedente, etiam in vita Itali ad cuius commodum fuit reseruatam, expirare pensionem, & omnem commoditatem cessare, cum pensio, & ius ipsius resideat penes Hispanum, ex l. quidam cum filium, ff. de hæredibus instituendis, & fuit resolutum in vna Hispanen. pensionis, de anno 1573. Coram D. Grassis, vt in decisione 399. 400. & 401. numero 3. parte 1. diuersorum, Anastasius Germon. de Indultis Cardinalium, §. si vero à numer. 56. & Flam. Paris. dict. quest. à numero 61.

Nihilominus etiam dicendum est, pensionem 263 extingui, & omnino cessare per mortem eius penes quem est commodum, & ad cuius vtilitatem feruit, etiam viuente illo, in cuius persona est imposita vt Rota, & stylus feruat, ita fuit dictum in vna Conchen. pecuniaria, 15. Maij 1587. Coram D. Pamphilio, & in vna Conchen. pensionis. 2. Maij 1588. Coram D. Blancheto: & in vna Calagurritana pensionis, 2. Decembris 1598. Coram D. meo Corduba fuit resolutum, constare pensionem fuisse reseruatam ad commodum Herculis vt apparet, ex fide Cadinalis de Cofencia tunc Datarij, & sic per eius obitum extinctam etiam viuente Hispano.

Vnde

Vnde additio [†] consilij Nauarri 61. de simonia. ¹⁶⁴ inquit aduertendum, referri in S. auditorio Rotæ pronuntiatum, pensiones, quæ Italo super caput Hispani referuantur extingui, tam per mortem Itali, quam Hispani. Quamuis in dicta [†] Hispanen. Rota resoluerit non extingui per obitum illius ad cuius commodum est imposita, si ille alium nominauit in commoditate, vel in alium eam transtulit, etiam sine aliqua solemnitate, & solemnitate translatione, per referuatarium faciendi in vita illius, et in dictis decisionibus, maxime vltima, quas referunt [†] sequuntur Anast. Germanius, & Flam. Paris. vbi proxime.

¹⁶⁶ Sed reuera licet ius pensionis resideat penes eum in cuius persona fuit referuata, verior est decisio in eadem causa Hispanen. pensionis facta, coram D. Binarino, 15. Oct. 1571. in qua fuerat resolutum, pensionem positam in cap. Ludouici. ad commodum Cardinalis Neapolitani, cessare, & extingui per obitum Cardinalis: quia veritas est, quod non pro pensionario, sed Cardinali facta est gratia, & pensionario Papa non assignasset nisi intendisset providere Cardinali, ideo cum totum factum esset contemplatione eius, eo deficiente totum perit, ad legem cum dotem, ff. de legem falcidiam, leg. seruo legato, §. si testator ff. de legatis 1. Soc. conf. 50. Neque obstat, quod pensio fuit morte pensionarii cessasset, & à morte Cardinalis non deberet expirare, quia Respondetur quod esset contra mentem Papæ, qui cogitauit hoc facere ad commodum Cardinalis, & non persona ipsius pensionarii, & hoc etiam admittitur, ut vacet per obitum vtriusque cum in persona vtriusque constet, vnius quoad substantiam & formam, alterius quo ad commodum, conueniens enim est, ut altero eorum deficiente extingatur, ut minus à iure recedatur, & favore Ecclesiæ ut se celerius consularur, attenta maxime rei veritate, iuxta titulum Cod. plus valere quod agitur, vbi Baldus in l. in fine, & in l. cum precibus. Cod. de probatio. &c.

¹⁶⁷ Quam decisionem viuæ vocis [†] oraculo, approbavit Greg. XIII. in plena signatura gratiæ. 29. Nouemb. 1572. in causa Hispanen. pensionis pendente, coram D. Groperio inter Ioan. Baptistam Montoya, contra translatarios Gasparis de Penna.

¹⁶⁸ Et alia in vna alia Valentina pensionis [†] 3. Nou. 1593. Coram D. Mellino fuit resolutum, pensionem censeri constitutam contemplatione illius qui fuit factus procurator irrevocabilis, & vti in rem propriam ad exigendum, & transferendum ab eo in cuius favorem in supplicatione fuit referuata, qui permisi illum semper exigere, Ruinus conf. 170. lib. 4. & sic non posse pensionem sine consensu illius transferre. l. in concedenda, & l. seq. ff. de aqua pluuiæ arcenda, l. id quod nostrum, ff. de reg. iur. & quia ille fuit constitutus procurator ut in rem propriam ad transferendum, & ad istud mandatum referuatarius tenebatur, ex necessitate, vti fuit resolutum in causa Tolctana pensionis 19. Iun. 1595. Coram D. Decano ideo referuatarius non potuisse postea facere pensionis translationem vltima, quia actiones directæ remanserunt ineffaces. l. §. si ad Trebellianum, Aufserius in Capella Tolosana, q. 119. n. 3. & fuit dictum in Bononiensi bonorum de Luparis 11. April. 1578. Coram sanctissimo, prætere etiam si ius pensionis esset radicatum penes referuatarium cum commodum ad aliū pertineat, sine illius consensu transferre non potest, quia facultas transferendi fuit data contemplatione illius, & ad eius commodum, non obstante decisione Mohedani 28. de renuntiatione, quia ibi pensionis ius residebat penes eum qui constituerat simpliciter procuratorem

ad transferendam pensionem, &c.

Circa quam tamen resolutionem, aduerto verius videri, [†] quod referuatarius in cuius persona fuit pensio referuata, possit valide eam transferre & cassationi consentire etiam sine consensu eius, in cuius commodum est referuata, & licet sit constitutus procurator vti in rem propriam ad transferendum, nam adhuc ius pensionis, & transferendi, quod est spirituale, seu quasi est in ipso referuatario, nec potest cedi, seu transferri in alium, per priuatum irrevocabiliter, & quod sit ad commodum alterius, &c. solum faciet quod ille teneatur ad interesse si male versatus est.

¹⁷⁰ Probatio autem, ad cuius commodum, [†] & contemplationem sit pensio referuata, sumitur ex libro Datarie, in quo scribuntur huiusmodi pensiones, & quorum contemplatione sunt referuata, ut fuit resolutum in vna Tarraconen. pensionis de anno 1594. & 1595. Coram Illustrissimo Seraphino, ut in sequentibus decisionibus, quæ alia etiam continent ad propositū.

Tarraconen. pensionis 10. Octobris 1594.

FELICIS recordationis [†] Gregorius XIII. Anno 1582. Constituit Archidiaconatū S. Fructuosi in Ecclesiā Tarraconen. R. D. Doctōri Michaeli Carnicer referuatā pensionem scutorū 500. super fructibus d. Archidiaconatus, in persona D. Antony lo. Girona, contemplatione tamē bonæ memoriæ Cardinalis Comendory, & dicto Michael obligeuit se in forma Camere, dediq. cedulam baneariā, prout in similibus pensionibus fieri solet, fuit hæc pensio viuo Cardinale soluta, sed post eius obitū cum prætenderet illustris, & R. D. Abbas Cauca, d. Cardinalis sororis filius d. pensionis utilitatem, & commodum ad se expectare & eandē exigere ceteraret, ex aduerso vero Michael prætenderet extinctam esse morte Cardinalis, tandem rededucta fuit in iudicium, & cum status causæ in hoc versaretur, an constaret pensionem fuisse referuatā ad commodum & favorem D. Abbatis, & hinc inde multæ deduceretur coniecturæ, proposui hanc argum. in Rota, & re discussa maior pars dominorum censuit constare, pensionem referuatā fuisse ad commodum Abbatis, & quoniam versatur in materia coniecturali fuit pro parte D. Abbatis excitatum, onus probandi pensionem extinctam morte Cardinalis incumbere Michaeli, & consequenter docere debere commodum pensionis ad eum expectasse, Eo quamvis plures ex dominis extaret pro parte Abbatis eo potissimum fundamento, quia exigebatur pensio nomine Ioannis referuatary viuentis, qui habebat gratiā suā claram & obligationē Michaelis in forma Camere, cui nihil aliud opponi poterat, quā extinctio ex persona eius ad quē utilitas spectet, ideoq. videri onus probandi extinctionem alleganti incumbere l. qui dicit cum vulgatis de probatio. Tamen quia in contrarium deducebatur esse in confesso, hanc pensionem non fuisse referuatā ad vilitatē 10. ut ipsemet fateatur, sed alterius persone non nominatæ propter pragmaticas Hispaniarum, ommissa hac disputatione fuit actum tantummodo de probationib. & coniecturis, quæ hinc inde deductæ fuerant, & quidē pro parte R. D. Abbatis pro præcipuo fundamento intentionis sue allegatus fuit liber Datarie cōscriptus à quondā Petro Antonio, tunc temporis ministro Datarie, in quo in margine eregione huius pensionis ibi adnotata, reperiuntur, hæc verba, Nepoti Cardinalis Commendory intuitu ipsius Cardinalis. Coadiunabatur hæc probatio ex solutionibus postea secutis, nam prima dempta, quæ fuit facta Cardinali, cetera fuerunt facta domino Abbati, nō

Per solutio 500 scutorum, sub die 26. Maij 1584. facta à Casare Bosil. Dominis de V baldinis, per manus Causalcantium ex ordine D. Abbatis, ut cantas partina extratella ex libro dominorum de Causalcantibus, & alio ordine, sub die 3. Septembr. eiusdem anni 1580. scuti Casari antiquo Bosil. à Ioan. Girona, ut soluerentur D. Abbati & deinde ex ordine Abbatis, ut soluerentur Philippo Antenoro, & Andrea de Alemanis, & demum ex ordine Ioannis Girona, ut solueretur terminus 1. Martij 1585. D. Abbati, qui tamen duo posteriores termini non fuerunt soluti, quia interim obierat Cardinalis, & Archidiaconus cepit pretendere extinctam fuisse pensionem, tamen hinc colligitur declaratio Ioannis Girona, qui erat conficius, ad quem spectaret pensio, neque alias fuisset post obitum Cardinalis daturus hunc ordinem, ex aduerso pro parte Archidiaconi deducum fuit, ex pluribus constare, commodum pensionis spectasse ad Cardinalem, primo, quia Apost. illa cantat intuitu Cardinalis, secundo, quia statim, post reservationem adueniente primo termino solutionis pensionis, eas fuit soluta Cardinali, ut apparet ex partitis Casaris, & Philippi, Antenori, & Andrea Alemanni. Tercio, quia solutiones facte D. Abbati fuerunt postea per eundemmet, postea ad computum Cardinalis, quod redarguit ipsum recepisse eas, non tam nomine proprio, quam Cardinalis. Neque obstat, adnotationem illam, que reperitur in libro Datarie, quia liber ille est liber priuatus, & qui non facit fidem, ut videtur alias sensisse, Rota in Pamphilonen. pensionis, coram bona memoria Bubalo, & dato etiam, quod ei esset fides adhibenda, cum non contineretur nomen proprium Abbatis, sed tantum scriptum sit Nepoti Cardinalis, &c. propter incertitudinem non concludit. lib. duo sunt Titij, de testam. tutela. l. non hoc. C. vnd. legitimi cum similibus, praterea cum contemplatione Cardinalis fuit reservata pensio, utique requirebatur eius declaratio, qua cum non appareat, remanet ut voluerit pro se illam habere, quod obseruantiæ supra considerate conuenire videatur ad Decium consil. 143. n. 4. Paris. consil. 17. n. 17. lib. 4. His tamen non obstantibus, domini priorem opinionem amplexi sunt pro domino Abbate, ea potissimum ratione, quia existimabant libro Datarie esse fidem adhibendam, cum & liber & manus Petri Antonij fuerint recognita, & cum sit scriptus per officialem, ad id deputatum, adnotata per Bartolum in leg. argentarius, & in leg. argentarius, & in l. quardam de edendo, & in l. Titia textores de legatis, 1. Quod etiam sensu Rota in eadem Pamphilonen. Coram R. P. D. meo Gipsio, anno 1585. & 1586. & in causa Carthaginen. 11. Maij 1592. Coram R. P. D. meo Penna, & cum reservationes huiusmodi fiant supposita alterius persona propter pragmatikas, non potest aliunde haberi veritas, quam ex huiusmodi libris, & Quinternis, quo casu ratione publica utilitatis necesse est, ut eis fides adhibeatur, ut dicitur de testibus familiaribus admittendis ad probandum id quod domi gestum est, quodque per alios probari non potest Bartolus in l. scimus. S. licentia C. de iure deliberandi, & in leg. consensu. §. 1. C. de diuortiis, plura congerit Paris. de sindicatu. §. testis, & Lamber. de iure patron. artic. 12. quæst. 11. num. 7. 2. part. libro 2. Alias semper in incerto esset ad quem spectaret pensionis commoditas, in graue preiudicium eorum, qui eas soluere tenentur. Ex adnotatione vero illa, in qua habentur illa verba, contemplatione Cardinalis, arguitur non fuisse reservatam ipsi Cardinali, non enim diceret contemplatione ipsius, si in ipsomet resideret pensionis commodum, Bart. in l. si mandatum. C. de negotiis ge-

stis, & in l. si pupilli. §. item quæritur. ff. eodem Baldus in l. 1. cum aliquis in 2. notabili. C. de iure deliberandi. neque obstat, quod non fuerit expressum nomen proprium nepotis, quia cum per testes probatum fuerit de illo tempore nullum alium existisse in rerum natura, nepotem Cardinalis prater Abbatem, hac demonstratio ei de necessitate applicari debet, neque locum habere potest d. lex. duo sunt Titij, cum hic excludatur pluralitas, & aliorum existentia. Sed nec etiam in illa lege excluditur probatio, per quam res per se incerta ad certitudinem redigi potest, quod optime conuenit huic negotio, tunc enim nepotem ab auunculo educatum, & ut si libum ab eo tractatum semper fuisse est notissimum, & procurasse eidem Abbatis, & reliqua omnia beneficia per eum possedit, que maluit in eius persona collocare, quam pro se retinere: neque obstat, quod Cardinalis primum terminum receperit, quia cum ipse omnia bona nepotis administraret, hanc etiam pensionem exegit, & ideo eos quoque terminos quos Abbas exegit nomine proprio, cuius idem Abbas ponit ad computum Cardinalis, cum nulla haberet computa vel rationes distinctas, & separatas à computis, vel communibus Cardinalis, quia omnia administrabat, & ita saluantur ea que in contrarium super hac re considerata fuerunt. Neque etiam obstat, quod Cardinalis cuius contemplatione fuerat reservata pensio, non declarauerit ad quem spectaret, quia imo ex libri adnotatione apparet de contrario, cum ibi exprimitur persona nepotis, quod sine ipsius declaratione, & voluntate fieri non poterat, & sane ex usu Patrisfamilias arguere possumus, Cardinalem voluisse eadem ratione pensionem collocare in persona nepotis, qua etiam cetera beneficia maximi valoris collocauit, non obstat, quod soleat expediri mandatum in rem suam, ad fauorem illius, cui pensio inseruit, quia hoc sapissime omitti solet, neque hoc casu applicari potest cum non ostendatur fuisse tale mandatum expeditum ad fauorem Cardinalis. Vltimo non obstat decisio Pamphilonen. Coram bona memoria Bubalo, quia dato quod esset vera, tamen admittit probationem libri concurrentibus adminiculis, qua hic adesse domini censuerunt.

In eadem 16. Ianuarij, 1595.

Domini præstiterunt in resolutis, pro reservatione pensionis ad fauorem R. P. D. Abbatis, nam quantum ad probationem, que deducitur ex libro, voluerunt eam esse concludentem, cum in istis pensionibus, in quibus non potest haberi directæ probatio, sufficiant præsuppositiones, & coniecturæ, Bartolus in l. post contractum, de donatio. Baldus in l. ei qui in fine. C. de distractione pignorum, Alexander consil. 197. libro 7. numero 7. & sufficiens probatio dicitur illa, qua colligitur ex libro Datarij, qui probat qualitatem gratiæ, Caputaquen. decis. 77. lib. 1. Nam qua deducuntur contra librum, alias fuerunt reiecta, uti friuola, & minus vera, cum fuerint recognita manuscribentis, & in Dataria habeatur pro bono & fidei, & ultra decisiones alias allegatas fuit ita per Rotam resolutum in vna Conchen. pecuniaria, 15. Maij 1587. Coram D. Pamphilio, non obstat ratio nouiter per informantes considerata, quod in d. libro scriptum reperitur intuitu Cardinalis, quia illa verba potius ostendunt contrarium, cum non possit dici intuitu Cardinalis reservata, si ad ipsiusmet commodum spectaret Bartol. in leg. si mandatum. Cod. de negotiis gestis cum allegatis, & frustratoria fuisset mentio nepotis, mentio vero Cardinalis erat necessaria, ut appareret fuisse ei datam recompensam pensionis, quam ipse Papa rogante remisit super Episcopatu Tauris. in qua habebat facultatē transferendi, & ideo hanc voluit collocare in caput nepotis Iunioris, cui etiam alia sua bene-

beneficia renunciant. Ponderatio vero, quæ sit in eo quod datum alicui contemplatione alterius, acquiritur persona contemplata, ut in leg. si filiofamilias la Secunda, & ibi Bartol. de donationibus causa mortis, & Baldus in l. cum oportet, num. 3. Cod. de bonis quæ liberis, Menochius qui alios citat, de præsumptionibus, libro 3. præsumptio. 28. cum aliis, non obest, quia hæc procedunt, quando agitur de persona in aliena potestate constituta uti filio, & agitur an sit computanda inter profectitia, vel aduentitia, ut per Bartol. in leg. sed si plures. §. in arrogato. de vulgari, cum aliis, & ideo Baldus in dict. leg. cum oportet. num. 4. dicit hanc contemplationem cessare in filio emancipato, & idem tradit, Alciatus de præsumptionibus reg. l. præsumptione 18. & alias Rota in una Hispanen. pensionis, coram D. Robustio, 11. Ianuarij 1574. dixit hanc utilitatem spectare ad illum contemplatione aliquid sit, si expresse cautur, ut ad illum spectet utilitas, prout in casu legis si legatum, quibus modis usufructus admittatur, l. si quis usufructus, de usufructu legato, ibi enim legatarius erat pure gravatus alteri restituere, secus ubi de hac utilitate non est facta mentio, vel quando dispositio conferretur in parem, vel in dominum, vel maritum, vel ealem personam, per quam ex iure dispositio alteri acquiritur, secus in illis per quos de iure alteri non queritur, toto titulo Institutus, Per quas personas nobis acquiritur, nec enim potest quis iura voluntate facere ut leges in sua ordinatione non habeant locum, & ita tollitur exemplum allatum de Ambasciatore qui sibi donata ab eo Principe ad quem est missus acquirere domino, ut tradit Bartol. in dict. leg. sed si plures. §. in arrogato, quia idem Bart. contrarium iradii in l. si vero, §. item quicquid soluto matrimonio, & in l. qui procuratorio. §. procurator de procurator. Abbas in c. postulatist, de concessione præbende, Lupus in repetitione rubricæ, de donationibus inter virum, §. 45. num. 6. Alciatus, d. præsumpt. 18. ubi testatur de communi. Tollitur eodem pacto exemplum de eo quod datur a consanguineis sponsi, sponsæ, in qua questione, licet multi secuti sint opinionem Bartoli, quod acquiratur marito, tamen multi contrarium consenserunt, quorum opinio est probabilior. ex rationibus supra deductis, & maxime cum alteri, per alterum non acquiritur, nisi in casibus particularibus, & licet Bisignetus decis. vnica de donationi. inter virum, videatur hanc sententiam sumere in argumentum & lason. in l. v. liberis, num. 17. C. de collationibus dicat esse communem. Tamen contrarium tenuit Baldus in lege cum ante. C. de donationibus. & consilio 42. num. 3. Alciatus d. præsumpt. 18. qui plures allegat, & Decius in dict. leg. ut liberis, dicit hanc esse veriorum, & hanc secuta videtur Rota in d. decis. Hispanen. limitando dictam conclusionem contemplationis ad eas personas, per quas de iure alteri acquiritur. Quantum ad observantiam, domini amplexi sunt responsiones datas in priori resolutione, & ulterius dixerunt, quod stante clara probatione, desumpta ex libro, frustra agitur, de observantia quam personarum, & neque qualitas reddunt dubiam, & equivoecam.

& ita conclusum standum esse in resolutione.

Quis possit pensionem imponere, & an requiratur causa.

SUMMARIA.

- Q**uæ sint agenda num. 273.
 Papa potest imponere pensionem, num. 274. nec in eo requiritur causa, aut consensus beneficiarii, num. 275. Resolutio Rote, num. 276. quamvis aliqui contra num. 277.
 Papa regulariter non assignat pensionem sine causa, & sine consensu beneficiarii, num. 278. resolutio Rotæ, num. 279.
 Pensio imposita etiam à Papa, ex falsa causa est nulla, num. 280.
 Legatus potest pensionem imponere, num. 281. Scilicet de latere, numer. 282. qui potest beneficia conferre, & omnia exercere in provincia, quæ potest Episcopus, num. 283. Et sic circa reservationem pensionis eandem authoritatem habet, quàm Episcopus ex causa, num. 284.
 In beneficiis reservatis, vel alias ad eius provisionem non spectantem, non potest eam imponere, numer. 285.
 Legati missi, vel nati non possunt reservare pensiones, nisi eis specialiter sit concessum, num. 286. vel nisi sint cum authoritate Legati de Latere, num. 287.
 An Nuntij Hispanie possint reservare pensionem n. 288. & 289. resolutur negative.
 Legati simplices missi absque potestate legati de Latere, cum facultate tamen conferendi beneficia, nihil dicendo de reservatione pensionum, an possint eas reservare, num. 290. cum sequen. distinguitur, quod si potestas conferendi daretur Legato separatim non possit, secus si simul cum ipsa legatione daretur, quia tunc esset ordinaria.
 Episcopus potest pensiones imponere, num. 295. ex causa, num. 296. Quamvis Granutius teneat non posse pensionem simpliciter imponere, nisi pro bono pacis, & concordia dicens communem, & allegans decretum Pauli 4. & quandam declarationem, S. Congregat. Concily, quæ non obstant numero 297. usque ad 304.
 Ista potestas Episcopis non est amissa, non ex usu, vel contrario usu, quicquid aliqui dicant, à numero 305. ad 310. & quando esset amissa non esset restituta per reg. cancellaria, de mensibus, numero 307. & 308.
 Episcopus non posset imponere pensionem super parochiali, non excedente 100. ducatos n. 311.
 Ista facultas imponendi pensiones non est sublata Episcopis, per constitutionem Pij V. de confidentiis, contra Flam. Paris. num. 312. 313. & 314. Nec simoniam committit Episcopus conferens beneficium reservata pensione, quamvis sibi ipse reservare non possit, num. 315. & 316.
 Vicarius Episcopi non potest constituere pensionem nisi sit specialiter commissum, num. 317.
 Causas assignande pensionis, qui ponunt num. 318.
 In constitutione pensionis non requiritur solemnitas in alienatione rerum Ecclesia requisita, num. 319. nec si beneficio vacanti imponeretur pensio requiritur constitutio defensoris ad consentiendum, licet alias requiratur consensus rectoris beneficii, & contraria sententia procederet in pensione profana, numer. 319. 320. & 321.